

Kadın, Engelli ve Sporcu Olmak: Elit Kadın Para Masa Tenisi Sporcularının Kesişimsel Deneyimleri

Being a Woman, Disabled, and an Athlete: Intersectional Experiences of Elite Women Para Table Tennis Athletes

Sonay Serpil DAŞKESEN, Ayşegül Funda ALP

*Correspondence:

Sonay Serpil DAŞKESEN

sonayserpilalpdogan@gmail.com

¹ Atatürk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Erzurum, Türkiye
Orcid: 0000-0002-8227-6590
sonayserpilalpdogan@gmail.com

² Kocaeli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Kocaeli, Türkiye
afundaalp@gmail.com
Orcid: 0000-0003-4764-4797

<https://doi.org/10.5281/zenodo.23716982>

Received / Gönderim: 25.08.2026

Accepted / Kabul: 18.10.2026

Published / Yayın: 25.10.2026

Volume 3, Issue 3, October, 2026

Cilt 3, Sayı 3, Ekim, 2026

How to Cite This Article

APA 7

Daşkesen, S. S., & Alp, A. F. (2026). Being a woman, disabled, and an athlete: Intersectional experiences of elite women para table tennis athletes. *International Journal of Health, Exercise, and Sport Sciences (IJOSS)*, 3(3), 1247–1261.

Vancouver

Daşkesen SS, Alp AF. Being a woman, disabled, and an athlete: Intersectional experiences of elite women para table tennis athletes. *International Journal of Health, Exercise, and Sport Sciences (IJOSS)*. 2026;3(3):1247-1261.

Öz

Bu araştırma elit kadın para masa tenisi sporcularının deneyimlerini kadınlık, engellilik ve elit sporcu kimliğinin kesişimi bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmaya en az Avrupa Şampiyonası düzeyinde yarışma deneyimine sahip 10 elit kadın para masa tenisi sporcusu dahil edilmiştir. Yorumlayıcı fenomenolojik analizle yürütülen araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmış ve yansıtıcı tematik analiz tercih edilmiştir. Analiz sonucunda "Spor Yoluyla Benliği Yeniden Kurmak", "Kadın, Engelli ve Sporcu Olmak" ve "Başarıyla Görünür Olmak ve Yapısal Eşitsizlikler" olmak üzere üç tema oluşturulmuştur. Bulgular, katılımcıların spor sayesinde benlik algılarının yeniden şekillendiğini göstermektedir. Bununla birlikte engellilik, kadınlık ve sporculuğun bütün katılımcılar tarafından aynı şekilde deneyimlenmediği; destek kaynakları, sosyal çevre ve sportif bağlamın bu deneyimleri farklılaştırdığı belirlenmiştir. Sportif başarı ise katılımcıların yeterliklerinin ve sporcu kimliklerinin görünürlüğünü artırırken, engellilikle ve kadınlıkla ilişkili toplumsal eşitsizlikleri tamamen ortadan kaldırmamıştır. Sonuç olarak elit sporcu kimliğinin, kadınlık ve engelliğe eklenen bağımsız bir kimlikten ziyade, bu kimliklerin toplumsal ve bireysel anlamlarını yeniden şekillendiren bir konum olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Engelli kadın sporcular, elit spor, kesişimsellik, sporcu kimliği

ABSTRACT

This study aims to examine the experiences of elite female para table tennis athletes within the context of the intersection of womanhood, disability and elite athlete identity. The study included 10 elite female para table tennis athletes who had competed at least at European Championship level. Conducted using an Interpretative Phenomenological Analysis, data were collected through semi-structured interviews and analysed using reflexive thematic analysis. The analysis resulted in the identification of three themes: 'Reconstructing the Self Through Sport', 'Being a Woman, a Person with a Disability and an Athlete', and 'Visibility Through Success and Structural Inequalities'. The findings indicate that the participants' perceptions of self were reshaped through sport. However, it was determined that disability, womanhood and being an athlete were not experienced in the same way by all participants; support resources, social environment and the sporting context differentiated these experiences. Whilst sporting success increased the visibility of participants' capabilities and their identities as athletes, it did not entirely eliminate the social inequalities associated with disability and womanhood. Consequently, it has been observed that the identity of an elite athlete is not an independent identity superimposed upon womanhood and disability, but rather a position that reshapes the social and individual meanings of these identities.

Keywords: Female athletes with disabilities, elite sport, intersectionality, athlete identity

<https://www.ijoss.org/Archive/v3-i3/ijoss-Volume3-issue3-19.pdf>

GİRİŞ

Spor, bireylerin sosyal (Eime ve ark., 2013), fiziksel (Xiao ve ark., 2021) ve psikolojik gelişimini (Eather ve ark., 2023) destekleyen önemli bir yaşam alanı olmasının yanı sıra, toplumsal katılımın güçlendirilmesinde de önemli bir role sahiptir. Engelli bireyler açısından ise spor, fiziksel uygunluğun geliştirilmesi ve sağlık kazanımlarıyla beraber toplumsal yaşama aktif katılımı teşvik eden önemli bir araç olarak kabul edilmektedir (Klenk ve ark., 2019). Sporun engelli bireyler açısından sağladığı çok yönlü faydaların giderek daha fazla kabul görmesi, engelli bireylerin rekabetçi spor ortamlarında daha fazla yer almasını teşvik etmiş ve bu alandaki kurumsal yapılanmaların gelişmesine zemin hazırlamıştır. Bu gelişimin en önemli yansımalarından biri Paralimpik harekettir. Paralimpik spor, son yıllarda sporcu sayısı, katılımcı ülke sayısı ve uluslararası görünürlüğü bakımından önemli bir gelişim göstermiştir (Alpdoğan, 2024). Paralimpik Hareket'in spor branşlarının çeşitlenmesi, kurumsallaşması ve kapsayıcı spor politikalarının yaygınlaşmasıyla birlikte, engelli bireylerin elit düzeyde spora katılım olanakları genişlemiş; Paralimpik Oyunlar dünyanın en büyük uluslararası spor organizasyonlarından biri hâline gelmiştir (International Paralympic Committee [IPC], 2026). Bununla birlikte bu sayısal artışın, kadın sporcuların spora katılım oranına aynı ölçüde yansımadağı görülmektedir. Kadın paralimpik sporcular; finansal destek (Rutland ve ark., 2022), sponsorluk (Rodríguez Macías ve ark., 2023), spora erişim (Clark & Mesch, 2018), medya görünürlüğü (Cheong ve ark., 2021), liderlik pozisyonlarında temsil ve karar alma süreçlerine katılım (Dean ve ark., 2021) gibi birçok alanda erkek sporculara kıyasla dezavantajlarla karşılaşmaya devam etmektedir. Bu dezavantajların engellilik ve toplumsal cinsiyet temelinde bir arada ortaya çıkması, kadın sporcuların spor deneyimlerini daha karmaşık bir yapıya dönüştürebilmektedir.

Engelli kadın sporcular sadece engelliliklerinden ya da sadece kadın olmalarından kaynaklanan güçlüklerle değil, bu iki kimliğin kesişiminde ortaya çıkan çok boyutlu güçlüklerle karşı karşıya kalabilmektedir. Sporun tarihsel olarak erkek egemen yapısı, toplumsal cinsiyet kalıp yargıları, engelliliğe yönelik önyargılar engelli kadın sporcuların spor kariyerlerini, görünürlüklerini ve sosyal ilişkilerini birlikte şekillendirebilmektedir (Greve & Süßenbach, 2022). Dolayısıyla bu grubun deneyimlerini tek bir kimlik üzerinden açıklamak, karşılaşılan sorunların yapısını anlamada yetersiz kalmaktadır.

Bu noktada Crenshaw (1991) tarafından geliştirilen kesişimsellik (intersectionality) kuramı, engelli kadın sporcuların deneyimlerini anlamada önemli bir kuramsal çerçeve sunmaktadır. Kesişimsellik kuramı, bireylerin farklı sosyal kimliklerinin birbirinden bağımsız işlemediğini; aksine birbirleriyle etkileşime girerek kendine özgü avantajlar ve dezavantajlar oluşturduğunu ileri sürmektedir (Emmett & Alant, 2006). Bu perspektiften bakıldığında engelli kadın sporcuların yaşadığı dışlanma, ayrımcılık, destek ve güçlenme deneyimleri sadece kadınlık veya engellilik ekseninde değil, bu kimliklerin kesişimi bağlamında değerlendirilmelidir (Santos ve ark., 2024).

Mevcut literatürde engelli kadın sporcuların deneyimlerini ele alan çalışmalar bulunmakla birlikte, bu çalışmaların çoğunlukla sporun bireysel ve sosyal etkileri gibi belirli boyutlara odaklandığı görülmektedir (Güven ve ark., 2019; Alhumaid ve ark., 2024). Son yıllarda engelli kadın sporcuların deneyimleri kesişimsellik perspektifinden

de ele alınmaya başlanmış; ancak bu çalışmaların belirli engel grupları, spor branşları ve sosyokültürel bağlamlarda yoğunlaştığı görülmüştür (Haegele ve ark., 2018; Hanlon & Taylor, 2022; Macbeth & Sprake, 2025). Kesişimsellik perspektifi, engellilik ve kadınlık deneyimlerinin sadece bireysel kimlik özellikleriyle değil, bu kimliklerin içinde bulunduğu kültürel ve sosyal yapılarla etkileşim içinde şekillendiğini vurgulamaktadır (Munro-Cook ve ark., 2024). Bu nedenle farklı ülkelerde engelli kadın sporculara ilişkin elde edilen bulguların farklı sportif ve toplumsal bağlamlara doğrudan genellenmesi mümkün değildir. Türkiye'nin engelliliğe yönelik toplumsal algıları, toplumsal cinsiyet normları kadın Paralimpik sporcuların deneyimlerinin farklı biçimlerde şekillenmesine neden olabilir. Buna karşın, Türkiye'de kadınlık ve engellilik kimliklerinin kesişiminin farklı boyutlardaki yansımalarını birlikte ele alan çalışmalar sınırlıdır. Bu araştırma, Türkiye'deki kadın Paralimpik masa tenisi sporcularının deneyimlerini ve bu deneyimlere yükledikleri anlamları ortaya koymayı ve kesişimsel deneyimlerin farklı bir sosyokültürel ve sportif bağlamda nasıl şekillendiğine ilişkin literatüre katkı sunmayı amaçlamaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz benimsenmiştir. Bu yöntem Türkiye'deki kadın Paralimpik masa tenisi sporcularının deneyimlerini ve bu deneyimlere yükledikleri anlamları derinlemesine incelemek amacıyla tercih edilmiştir. Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz, katılımcıların deneyimlerini nasıl anlamlandırdıklarını ve araştırmacının bu anlamlandırmaları nasıl yorumladığını içeren çift hermenötik sürece dayanmaktadır (Smith & Osborn, 2003). Bu yaklaşım, engellilik, kadınlık ve elit sporcu kimliğinin kesişiminde şekillenen deneyimlerin sosyokültürel ve bireysel bağlamları içerisinde incelenmesine olanak tanımaktadır. Bununla birlikte, her katılımcının deneyiminin kendi özgünlüğü içerisinde analiz edilmesi, deneyimler arasındaki benzerliklerin ve farklılıkların ortaya konulmasını sağlamaktadır. Bu doğrultuda Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz, kadın Paralimpik masa tenisi sporcularının deneyimlerini Türkiye'nin sosyokültürel ve sportif bağlamında anlamak ve literatüre bağlama duyarlı bir katkı sunmak için uygun bir araştırma yaklaşımı olarak benimsenmiştir.

Araştırma Grubu

Araştırma grubunu oluşturmak için ölçüt örnekleme yöntemi ve kartopu örnekleme yöntemi birlikte kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme, önceden belirlenen belirli özellik veya koşulları karşılayan bireylerin çalışma grubuna dâhil edildiği amaçlı örnekleme yöntemlerinden biridir (Palinkas ve ark., 2015). Kartopu örnekleme ise araştırma konusu açısından uygun bir katılımcıya ulaşılması ve bu katılımcının yönlendirmesiyle araştırma ölçütlerini karşılayan diğer katılımcılara erişilmesine dayanmaktadır (Biernacki & Waldorf, 1981). Bu çalışmaya katılım ölçütleri şu şekildedir:

- Kadın olmak
- Engelli olmak

- Sporculuk kariyerinde en az bir kez Avrupa Şampiyonası veya daha üst düzeydeki (Dünya Şampiyonası ve Paralimpik Oyunlar gibi) uluslararası bir organizasyonda yarışmış olmak

Araştırmanın katılımcı sayısı belirlenirken araştırma grubunun oldukça özgül özelliklere sahip olması ve fenomenolojik araştırmanın derinlemesine deneyimlere odaklanan yapısı dikkate alınmıştır. Araştırmaya sadece engelli kadın sporcuların dahil edilmesi ve katılımcıların en az Avrupa Şampiyonası düzeyinde uluslararası yarışma deneyimine sahip olmalarının ölçüt olarak belirlenmesi, katılımcı havuzunu önemli ölçüde sınırlandırmıştır. Bu özelliklerin örneklem havuzunu önemli ölçüde sınırlandırması ve fenomenolojik araştırmanın yaşanmış deneyimlerin derinlemesine incelenmesine odaklanan yapısı nedeniyle araştırmaya 10 katılımcı dahil edilmiştir. Araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden sporcularla video konferans aracılığıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırma grubuna ilişkin demografik bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcılara ait demografik bilgiler

Özellik	Katılımcı özellikleri
Yaş	21–46 yıl
Medeni durum	Bekar (n = 8), Evli (n = 2)
Eğitim düzeyi	Lisans (n = 10)
Çalışma durumu	Çalışıyor (n = 4) Çalışmıyor (n = 6)
Engel başlangıcı	Doğuştan (n = 9); sonradan edinilmiş (n = 1)
Engel türü	Bedensel (n=10)
Spor branşı	Para masa tenisi (n = 10)
Spor deneyimi	8–24 yıl
Aktif sporculuk durumu	Aktif sporcu (n = 4) Sporculuk kariyeri sonlanmış (n = 6)

Katılımcı grubunun sınırlı büyüklüğü nedeniyle, katılımcıların yeniden tanımlanma riskini azaltmak amacıyla demografik ve sportif özellikler bireysel düzeyde ayrıntılı eşleştirilmeden raporlanmıştır (Øvstehage ve ark., 2025).

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından katılımcıların yaş, medeni durum, eğitim düzeyi, çalışma durumu, engel türü, engelin doğuştan / sonradan edinilmiş olması, spor branşı, spor deneyimi şeklinde demografik verilerini toplamak amacıyla Kişisel Bilgi Formu oluşturulmuştur.

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Yarı yapılandırılmış görüşme formunun soruları hazırlanırken öncelikle literatür taranmış sonrasında soru havuzu oluşturulmuş ve sorular engellilerde spor alanında çalışan üç ayrı uzmana gönderilmiştir. Gelen görüş ve önerilerle görüşme formuna son şekli verilmiştir. Sorulardan bazılarına aşağıda yer verilmiştir:

- Kendinizi nasıl tanımlarsınız?
- Kadın ve engelli olmak kimlikleri sizin için ne ifade ediyor?
- Spor yapmak, kadın ve engelli kimliğinizi nasıl etkiledi?
- Hem kadın hem engelli bir sporcu olmanın bir araya geldiği noktalarda yaşadığınız dezavantajlar var mı? Varsa örnek verebilir misiniz?

Verilerin Toplanması

Görüşmeler video konferans aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Görüşme başlamadan önce katılımcılara ses kaydı alınacağı bilgisi verilmiştir. Görüşmeler 11–34 dakika arasında sürmüş olup, ortalama görüşme süresi 21 dakika olarak belirlenmiştir. Ses kaydına alınan görüşmeler deşifre edilip Word programına aktarılmıştır. Katılımcıların kişisel verilerini korumak adına takma isimler kullanılmıştır.

Verilerin analizi

Araştırmadan elde edilen veriler, yansıtıcı tematik analiz yaklaşımı doğrultusunda analiz edilmiştir. Bu analiz yönteminde, katılımcıların deneyimlerine yükledikleri anlamları ve bu anlamlar arasındaki ortak örüntüleri ortaya çıkarmaya odaklanılmıştır. Temalar oluşturulurken görüşme sorularının doğrudan bir yansıması şeklinde değil, veri setindeki ortak anlam örüntülerinin yorumlanması yoluyla oluşturulmuştur. Analiz esnasında araştırmacının veriyle etkileşimi ve yorumlayıcı rolü yansıtıcı tematik analizin bir parçası olarak kabul edilmiş; karşıt veya farklı katılımcı deneyimleri de temaların kapsamının belirlenmesi esnasında dikkate alınmıştır (Braun & Clarke, 2019). Temalar oluşturulurken şu sıralama izlenmiştir (Şekil 1):

Şekil 1. Braun ve Clarke'ın (2008) Tematik Analiz Aşamaları

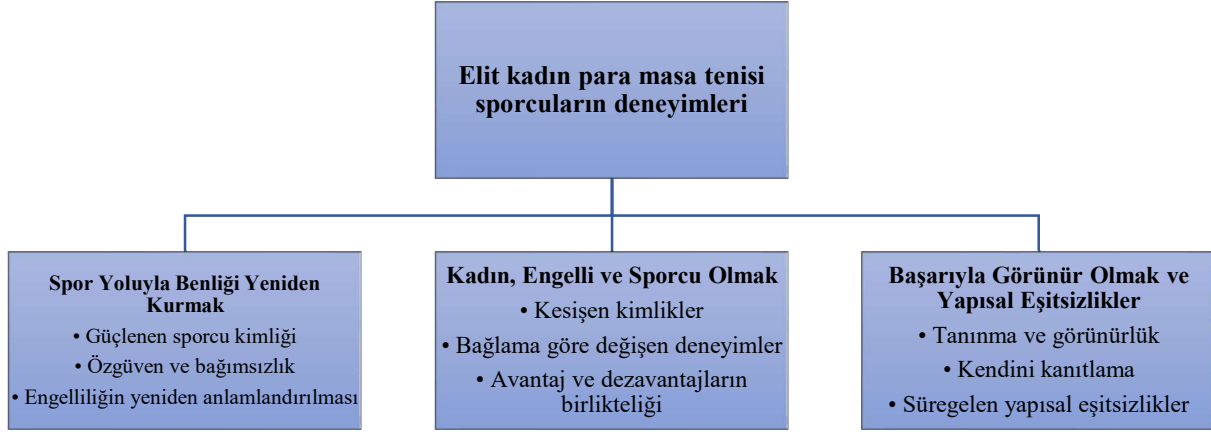
Araştırmanın Güvenirliği ve İnandırıcılığı

Araştırmanın güvenirliliğini ve inandırıcılığını güçlendirmek için refleksivite, aktarılabirlik ve şeffaflık ilkeleri dikkate alınmıştır (Tracy, 2010; Smith & McGannon, 2018). Kod ve temalar belirlenirken araştırmacılar tartışarak alternatif açıklamaları değerlendirmiş ve temaların sınırlarını yeniden gözden geçirmiştir. Yansıtıcı tematik analiz kapsamında kodlayıcılar arası uyum ve görüş birliği güvenilirlik ölçütü olarak kullanılmamıştır. Bulguların aktarılabirliğini ve inandırıcılığını desteklemek amacıyla

katılımcı deneyimlerini yansıtan doğrudan alıntılara yer verilmiş ve analiz süreci açık biçimde raporlanmıştır.

BULGULAR

Katılımcıların deneyimlerini açıklayan “Spor Yoluyla Benliği Yeniden Kurmak”, “Kadın, Engelli ve Sporcu Olmak” ve “Başarıyla Görünür Olmak ve Yapısal Eşitsizlikler” olmak üzere üç tema geliştirilmiştir (Şekil 2).

Şekil 2. Temalar

Tema 1. Spor Yoluyla Benliği Yeniden Kurmak

Katılımcılar sporu, sadece performans ve başarı alanı değil, kendilerini görme biçimlerini ve engellilikleriyle ilişkilerini dönüştüren bir deneyim olarak ifade etmişlerdir. Bu dönüşümün belirgin yönlerinden biri sporcu kimliğinin güçlenmesidir. Bazı katılımcılar engelli ve kadın kimliklerinden ziyade kendilerini birey veya sporcu olarak tanımlamışlardır.

Nisa bu durumu şu şekilde ifade etmiştir: “Kendimi öncelikle bir aile bireyi ve sporcu olarak tanımlarım, bedensel engelli olarak kendimi tanımlayamam. Çünkü bunun eksikliğini hissetmiyorum açıkçası. Bedensel eksikliği hissetmiyorum.”

Sibel ise kadın ve engelli kimliklerini dezavantaj olarak görmediğini ve kendisini esas olarak sporcu kimliğinin yansıttığını bildirmiştir. “Engelli ve kadın kimliğimi dezavantaj olarak görmüyorum. Aksine böyle tek başına hayatı sırtlamamı sağlayan ve mücadele edip kendimi güçlü kılmanı sağlayan kimlikler. Beni sporcu kimliğim tanımlar.” Bununla birlikte Ayşen kendisini öncelikle “birey” ve ardından “güçlü bir kadın” olarak tanımladığını ifade etmiştir. Ayrıca şöyle devam etmiştir:

“Spor yapmayan ben olsaydım kendime olan güvenim olmazdı. [...] Şu an mesela engelliliğimi bir eksiklik olarak değil de bir fırsat olarak görüyorum. [...] Bir de kadın olarak da ayaklarının üzerinde duran, başaran biri olduğumu da kanıtlamış oldum.”

Ayşen için spor, engelliliğin ortadan kaldırılması anlamına gelmemektedir. Eksiklik olarak algılanabilecek bir özelliğini yaşamında yeni olanaklar sunan bir deneyim olarak yeniden anlamlandırmıştır. Spor sayesinde elde ettiği başarısı, aynı zamanda kendisini başarabilen ve bağımsız bir kadın olarak konumlandırmasına sebep olmuştur. Benzer

şekilde Eda da küçük yaşlarda engeline ilişkin özgüven eksikliği ve çekingenlik yaşadığını belirtip, sporun zaman içerisinde kendisiyle kurduğu ilişkiyi değiştirdiğini ve bir dönüşüm yaşadığını şu şekilde ifade etmiştir:

“Küçükken tabi çok küçükken zorlanıyordum. Çünkü o zamanlar çok alışık değildim engeli. Biraz da çekingendim, utangaçtım. O yüzden çok böyle asosyaldım aslında. İçime kapanıktım. [...] Sağlamlarla olduğumda ister istemez bir kolumu saklamaya çalışıyordum. Böyle sanki herkes bana bakıyor gibi falan düşünüyordum küçükken. [...]Spor beni özgüven olarak çok etkiledi. Özgüven aşıladı çok büyük bir şekilde. Aslında kendi benliğimi bulmama yardımcı oldu.”

Sporun katılımcılar için dönüştürücü rolü özgüvenle sınırlı değildir. Ada'nın anlatısı ise bu dönüşümün ekonomik bağımsızlık, eğitim, meslek ve sosyal ilişkiler gibi farklı alanlara yayılabildiğini göstermektedir.

“Üniversiteyi kazandım spor sayesinde kazandım. [...] Üniversite sonrası bu şu anki mesleğimi elimi aldım. Spor sayesinde uluslararası arenada bir sürü arkadaşım, çevrem oldu. Spor sayesinde görmediğim bir sürü ülkeyi, kültürlerini görmek, gezmek nasip oldu. Spor sayesinde önceki halimle şimdiki halim arasında ciddi anlamda fark var diyebilirim. Önceki ben kendini ifade edemez, konuşamazken şu an kendimi susturamıyorum ortamlarda. [...] Spor sayesinde evimi aldım, arabamı aldım, maddi olarak şu an çok çok güçlü bir alandayım. Sporcu kimliğim çok çok şey kattı bana.”

Bu nedenle spor, katılımcıların kendilerini sadece “engelli kadın” olarak tanımlayan toplumsal kategorilerin ötesinde sporcu, bağımsız kadın ve başarılı birey olarak benliklerini yeniden inşa ettikleri bir alan oluşturmuştur.

Tema 2. Kadın, Engelli ve Sporcu Olmak

Katılımcıların anlatıları, kadınlık ve engelliliğin birlikte bulunmasının tek tip bir deneyim yaratmadığını göstermiştir. Bazı katılımcılar engelli ve kadın olmayı birbirini yoğunlaştıran dezavantajlar olarak deneyimlerken, bazıları yaşadıkları güçlükleri daha çok engellilikle ilişkilendirmiş; diğerleri ise ne engelliliğin ne de kadınlığın spor yaşamlarında belirgin bir dezavantaj oluşturmadığını ifade etmiştir. Dolayısıyla engelli ve kadın olmak, katılımcıların yaşamlarında sabit bir “çifte dezavantaj” olarak değil, bağlama göre değişen bir deneyim olarak ortaya çıkmıştır.

Bu durumu bir dezavantaj olarak gören Beril kendini şöyle ifade etmiştir:

“Bunu söylediğinizde aklıma, gece geç saatlerde oluşan içimdeki huzursuzluk geliyor, sonuçta gece geç saattesin, yalnızsın, engelli bir bireysin, kendini savunamıyorsun. Ya da tek başıma bir ortamda yalnız kaldığımda ister istemez bir çekince yaşayabiliyordum. Sonuçta tanımadığın bir ortamdasın. [...] Benim ailem de bu konuda çok sıkıntı yaşadı. Kız çocuğu daha yaşı küçük böyle bir ortama bırakıyoruz ama nasıl insanlarla bu ortamda. Bunların endişesini de çok yaşıyordu. Belki ben erkek bir birey olsaydım ailem daha rahat olacaktı.” Ayrıca kadınlara yönelik oluşan toplumsal rollerdeki baskıyı da şu şekilde belirtti: “Kadınların üzerinde aslında daha çok sıfat var. Hem iyi bir anne olmak zorundasın, iyi bir evlat olmak zorundasın, başarılı bir sporcu.”

Ada ise kendi olumsuz deneyimini şöyle aktarmıştır: “Zaten kadın olarak Türkiye genelinde eksi bir ile başlıyoruz, bir de engelli bir kadın olarak eksi iki oluyoruz diğer

bireylere karşı.” Ada'nın deneyimine göre kadınlık, spor yaşamının dışında kalan toplumsal rollerle de iç içe geçmektedir. Şöyle devam etmiştir:

“Ne kadar bekâr da olsam yorgun argın antrenmandan geliyorum dinlenmek yerine ekstradan kadın olduğum için yüklenmiş bir yemek ve temizlik protokolü var ya onlardan kurtaramıyorum kendimi. Antrenman yaptım geldim hazır sofra yok hazır kıyafet yok hazır temizlik yok. Haliyle her işi kendin yapmak zorundasın. Yani erkek olsan bu kadar zorlanmazsın.”

Kadın bedeniyle ilgili deneyimler Müge'nin anlatısında belirginleşmiş; “Karnım ağrıyor mens oldum dediğimde antrenörüm utanmıştı. Alışık değiller maalesef ki. Kız arkadaşım diyor ki niye öyle ayıp şeyleri söylüyorsun? Ayıp diye bir şey yok ki. Onlar çok fazla tabu olarak düşünüyorlar.”

Buna karşın Ayşen, kadın olması nedeniyle herhangi bir olumsuz deneyim yaşamadığını ifade etmiştir. Nisa da benzer şekilde karşılaştığı zorlukların kaynağını kadınlık ve engellilik arasında ayırarak:

“Kadın olarak dezavantajım yok aslında, bedensel engel olarak var.” şeklinde tanımlamıştır. Rüya ise kadın veya engelli olması nedeniyle spor ortamında herhangi bir ayrımcılık yaşamadığını ve bu kimliklerden kaynaklanan belirgin bir dezavantaj deneyimlemediğini belirtmiştir. Şahika'nın anlatısı ise kesişimselliğin sadece dezavantaj olarak yorumlanamayacağını daha açık göstermektedir:

“Yani kadın olmak ülkedeki bütün kadınlar için zor. Ama engelli kadın olduğunda aslında diğer kadınlara nazaran biraz daha korunmuş olduğunu düşünüyorum. O da engelli hassasiyetinden kaynaklı [...] Yani ülkedeki kadın olma zorluğunu engelli kadın olarak bir nebze de olsa hafiflettiğini düşünüyorum.”

Bu anlatı, engelliliğin bazı bağlamlarda kadınlıktan kaynaklanan olumsuz deneyimleri farklılaştırabileceğine işaret etmektedir. Benzer şekilde Füsün da engelli kadın sporcu olmanın bazı durumlarda avantaj olduğunu şu şekilde ifade etmiştir:

“Mesela engelli kadın sporcularda sporcu sayısı normallere göre daha az oluyordu. Haliyle rakip sayımız da daha az oluyordu. Kadın olmak avantajımız oluyordu spor kısmında.” Fakat bu durumun bazı zamanlarda yeterli rekabet ortamının oluşmaması nedeniyle sportif gelişimi sınırlandıran bir dezavantaja da dönüşebileceği yönündeki endişelerini dile getirmiştir.

Bu farklı ve karşıt anlatılar, kadınlık, engellilik ve sporculuk kimliklerinin avantaj ya da dezavantaj durumunun içinde bulunulan koşullara göre değişebileceğini göstermektedir. Dolayısıyla katılımcıların deneyimleri homojen bir “engelli kadın sporcu” kategorisinden çok, heterojen bir deneyim alanına işaret etmektedir.

Tema 3. Başarıyla Görünür Olmak ve Yapısal Eşitsizlikler

Katılımcıların anlatılarında sportif başarı, engelliliğe ilişkin düşük beklentilere meydan okumanın ve kadın olarak toplumsal görünürlük kazanmanın önemli bir aracı olarak ortaya çıkmıştır. Ayşen'in deneyimi bu dönüşümü açık bir şekilde göstermektedir. Spor kariyerinin başlangıcında hem kız çocuğu olması hem de engelli olarak köy ortamında yaşaması sebebiyle ailesinin desteğinin kritik olduğunu belirten Ayşen, daha sonraki süreçte “Zaten engellisin, niye uğraşıyorsun? Sporla uğraşılır mı? Kendini boşuna yorma falan gibi çevre baskısına maruz kaldım. Ya da ben engellilerde birkaç derece

yapınca zaten normalde derece almak zor engellilerde oldu gibisinden beni küçümsediler.” Bu olumsuz ifadelerle karşı sportif başarılarının devam etmesi çevresindeki kabulü değiştirdiğini belirtmiştir. “Artık dezavantaj aslında hiç yok desem yeri. Çünkü neden? Başarılarım sayesinde çevrem beni aslında kabullendi. Ailemin desteği de bunun yanında bir avantaj sağladı. O yüzden de dezavantaja dönmedi hiçbir şey aslında çevremde.” Bu anlatı, engellilik ve kadınlığın anlamının sportif başarıyla birlikte yeniden şekillenebildiğini göstermektedir.

Başarının kendisi katılımcılar tarafından her zaman sorunsuz bir tanınma biçimi olarak deneyimlenmemiştir. Ada, Olimpik sporcuların Paralimpik sporculara kıyasla birçok açıdan daha ön planda olduğunu ifade etmiştir. “Ayrıca parlatılma, reklam olarak çok fazla onlar ön plana çıkartılıyor ama biz kadın paralimpik sporcular hep bir geriden geliyoruz. Bize bir şey yapıldığında lütufta bulunulmuş gibi davranıyorlar. Halbuki o normal olimpik branşların nasıl hakkıysa birçok şey bizim de hakkımız.” Kadın ve engellilik kimliğiyle başka bir yorum ise Eda tarafından deneyimlenmiş. “Şimdi bir boksör erkek bir sporcu derece yapsa. Ya işte atıyorum Mehmet ne derece yapmış. Şuna bir bakın oluyor. Ama bizde bilmiyorum bence o kadar olmuyor. Ya da bana öyle geliyor. Sadece kendi branşım içinde değil. Çok zor ön plana çıkmak bence. Hem engelli hem engelsiz kadın sporcu olarak zaten bir derece yapıp ön plana çıkmak çok zor. Ne yazık ki.” Rüya ise, başarı durumunu farklı bir şekilde değerlendiriyor. “Engelli birisi bir şey başardığı zaman çok böyle muhteşem bir şey yapmış gibi gözükmesi, pozitif ayrımcılık da beni rahatsız ediyordu açıkçası. Çünkü engelli birisi tabii ki başarılı olabilir, bir şeyleri başarabilir.” Bu anlatı önemli bir duruma işaret etmektedir: sportif başarı engelliliğe ilişkin düşük beklentileri kırsa da başarının “şaşırtıcı” olarak sunulması önyargının devamlılığına neden olmaktadır.

Katılımcıların başarılarına rağmen olumsuz görünürlük deneyimleri de bu gerilimin bir parçasıdır. Uluslararası düzeyde birçok başarısı olan Eda, görünürlük konusunda yaşadığı deneyimini şöyle ifade etmiştir:

“Benim Avrupa’da çok fazla derecem var. Bir sağıamlarda bu olsa mesela her yerde bilinir duyulur. Dünya derecesi, olimpiyata gitmek falan. Ama biz böyle çok kısa bir görünüp kayboluyoruz.”

Ada ise engelli kadın sporcuların yaşam öykülerinin görünür kılınmasının, başka engelli kadın ve kız çocuklarına ilham olup “ben de yapabilirim” düşüncesini kazandırabileceğini vurgulamıştır.

“Öncelikle kadın sporcuların hayat hikâyeleriyle neler yapabildiğini gösterip evdeki engelli kadını kız çocuklarını sokağa çıkartabilirler. Yani şöyle söyleyeyim benim bu spora atılma sebebim bir tane filmdeki engelli kız çocuğunun bana ilham olmasıydı. Paralimpik engelli kadın sporcuların da hayat hikâyeleri medyada biraz fazla dönse birçok engelli birey yapabilirim Ada abla yaptıysa ben de yapabilirim diyerek kendilerini bir tık ön plana atarlar”

Bununla birlikte görünürlük sorununa ilişkin açıklamalar da tek tip değildir. Rüya, görünürlüğü yalnız toplumsal cinsiyet üzerinden değerlendirmemiş; bazı branşların daha görünür olduğunu ifade etmiştir. Bu farklı anlatılar, medya görünürlüğünün yalnızca engellilik veya kadınlık üzerinden değil; Paralimpik sporun konumu, branşın

toplumsal popülerliği ve sportif başarı gibi faktörlerin kesişiminde şekillendiğini göstermektedir.

Yapısal eşitsizlikler sadece medya alanında ortaya çıkmamıştır. Katılımcılar erişilebilir spor tesisleri, ulaşım, maddi destek, uygun ekipman ve engelli sporcularla çalışma konusunda yeterli bilgiye sahip antrenörlere erişim gibi sorunlardan söz etmiştir. Ada, engelli sporculara özgü antrenman konusunda bilgi eksikliğinin hâlen önemli bir sorun olduğunu ve antrenör eksikliği nedeniyle şehir değiştirmek zorunda kaldığını şöyle ifade etmiştir:

“Malum Türkiye’de spor ve bireysel spora verilmeyen değerden kaynaklı maddi imkansızlıklar malzeme sıkıntısı yaşadım. Ayrıca antrenör sıkıntısı var. Bizim alandan anlayan antrenör olmadığı için il değiştirdim mesela. Bu yüzden başka şehirdeki bir antrenörle çalışmaya başladım.”

Rüya ise engelliliğe uygun olmayan spor salonlarının ve merdivenli toplu taşıma araçları spor deneyimini sınırlandırabildiğini belirtmiştir. Bu noktada antrenör, aile ve yakın sosyal çevrenin desteği, yapısal engellerin karşısında önemli bir kaynak olarak ortaya çıkmaktadır. Ayşen ailesini kariyerindeki “en büyük destekçi” olarak tanımlarken, Eda da küçük yaşta başladığı spor kariyerinin yalnızca antrenör desteğiyle sürdürülemeyeceğini, aile ve antrenör desteğinin birlikte gerekli olduğunu şu şekilde vurgulamıştır:

“Ailem destek olmasaydı bu sadece antrenörün yapabileceği bir şey değil. Bir noktada yeter bitti gibi bir şey olurdu bence. Çünkü böyle şeylere şahit oluyoruz. Ne antrenörle oluyor sadece ne sadece aileyle oluyor. Sadece sporcuyla zaten olmuyor. Çok fazla engelle karşılaşıyoruz.”

Dolayısıyla bu tema, sportif başarının yalnızca eşitlik yaratmadığını göstermektedir. Başarı katılımcılara toplumsal tanınma, görünürlük ve önyargılara meydan okuma olanağı sağlarken; kaynak dağılımı, erişilebilirlik, kurumsal destek ve medya temsili gibi yapısal koşullar engelli kadın sporcuların eşit biçimde tanınmasının sınırlarını belirlemeye devam etmektedir.

Tartışma

Bu araştırma, Türkiye’deki kadın Paralimpik masa tenisi sporcularının deneyimlerini ve bu deneyimlere yükledikleri anlamları ortaya koymayı ve kesişimsel deneyimlerin farklı bir sosyokültürel ve sportif bağlamda nasıl şekillendiğine ilişkin literatüre katkı sunmayı amaçlamaktadır. Bulgular, sporun engelliliğe yüklenen anlamların dönüşmesine, katılımcıların benlik algılarının yeniden yapılandırılmasına ve toplumsal görünürlüklerinin artmasına katkıda bulunduğu fakat bu dönüşümün engellilikle ve kadınlıkla ilişkili eşitsizlikleri bütünüyle ortadan kaldırmadığını göstermiştir. Bununla birlikte aynı sosyal kimlikleri paylaşmalarına rağmen katılımcıların farklı deneyimler yaşamış olmaları, engelli kadın sporcu olmanın tek tip bir deneyim üretmediğini ortaya koymuştur. Bu bulgu, fiziksel aktivite ve spora ilişkin fırsat ve eşitsizliklerin tekil sosyal kategoriler üzerinden açıklanamayacağı, sosyal-yapısal ve bireysel faktörlerin kesişimlerinin birlikte değerlendirilmesi gerektiğini açıklayan sistematik derlemenin sonuçlarıyla uyumludur (Lim ve ark., 2021).

Spor Yoluyla Benliği Yeniden Kurmak

Araştırmanın ilk teması incelendiğinde, sporcu kimliğinin gelişmesiyle birlikte katılımcıların engelliliklerini ve kendilerine ilişkin algılarını farklı biçimlerde değerlendirmeye başladıkları görülmüştür. Spor, katılımcılar açısından sadece sportif gelişim alanı olarak değil; bağımsızlık, özgüven, kendini gerçekleştirme ve sosyal katılım ile ilişkili bir deneyim olarak ortaya çıkmıştır. Alhumaid ve arkadaşları'nın (2024), bedensel engelli kadın para sporcularla yaptıkları araştırmada benzer şekilde sporun sosyal içermeye, güçlenme, fiziksel yeterlik ve sosyal ilişkiler açısından olumlu kazanımlar ortaya çıkardığı sonucuna varılmıştır. Tekerlekli sandalye badminton sporcularıyla yapılan bir çalışmada sporun engelliliğe uyum sürecine ve sporcu kimliğinin geliştirilmesine olumlu katkı sağlayabildiği sonucuna varılmıştır (Hawkins ve ark., 2014). Bu dönüşüm özellikle engellilik, kadınlık ve sporculuğun birlikte değerlendirilmesiyle daha belirgin hâle gelmektedir. Hardin'in (2007) elit kadın tekerlekli sandalye basketbolcularıyla gerçekleştirdiği çalışma, sporcu kimliğinin engelliliğe ilişkin damgalamayla mücadelede koruyucu bir rol oynayabildiğini ancak spor kurumlarının kadınlara ve engelli bireylere yönelik ayrımcı tutum ve uygulamaları yeniden üretebildiğini ortaya koymaktadır. Spencer-Cavaliere ve Peers (2011) tarafından kadın tekerlekli sandalye basketbolcularıyla yapılan bir araştırmada da sporcu kimliği, engelliliğe yüklenen anlamların sorgulandığı önemli bir alan olarak ortaya çıkmaktadır. Mevcut araştırmada, sporcu kimliğinin güçlenmesiyle birlikte olumlu değişimler gözlenmiş olsa da bu durum, sporun bütünüyle eşitlikçi bir alan olduğu şeklinde yorumlanmamalıdır. Bunun aksine spor, güçlenme ile eşitsizliklerin aynı anda deneyimlenebildiği bir alan olarak görünmektedir.

Kadın, Engelli ve Sporcu Olmak

Araştırmanın bir diğer temasında engellilik, kadınlık ve sporculuğun kesişiminin tüm katılımcılarda aynı biçimde deneyimlenmediği belirlenmiştir. Bazı katılımcılar kadınlık ve engelliliğin bir arada dezavantaj yarattığını söylerken, bazıları deneyimledikleri güçlükleri ağırlıklı olarak engellilikle ilişkilendirmiş; bazı katılımcılar ise kadın olmalarından kaynaklanan belirgin bir dezavantaj bildirmemiştir. Bu tema, katılımcıların yaşadığı dezavantajların yalnızca farklı eşitsizliklerin toplamı olarak ele alınamayacağını, bu eşitsizliklerin birbiriyle etkileşimi sonucunda daha karmaşık deneyimlerin ortaya çıktığını göstermektedir. Powerchair Hockey oyuncularıyla yapılan bir araştırmada engellilik ve toplumsal cinsiyetin birbirinden ayrı sosyal kategoriler olmadığını, bunun aksine birbirlerini karşılıklı olarak etkilediğini belirtmektedir (Paccaud, 2022). Benzer şekilde Hanlon ve Taylor (2022), engelli kadınların deneyimlerini araştırdıkları çalışmalarında kadınlık ve engellilik arasındaki etkileşimin örgütsel ve bireysel deneyimleri birlikte şekillendirdiğini ortaya koymuştur. Bir diğer araştırmada ise kesişimsellik çalışmalarında bireysel-sosyal konumların yanı sıra bunların yapısal ve sosyal koşullarla ilişkilerinin dikkate alınması gerektiğini vurgulamaktadır (Lim ve ark., 2021). Böylece mevcut araştırmada ortaya çıkan farklı görüşler bir tutarsızlıktan ziyade, kesişen kimliklerin bağlama bağlı olarak değişik sonuçlar üretebildiğini gösteren bir bulgu olarak değerlendirilebilir.

Başarıyla Görünür Olmak ve Yapısal Eşitsizlikler

Araştırmanın son temasında, elit düzeyde elde edilen sportif başarıların katılımcıların toplumdaki görünürlüklerini artırdığı ve çevrelerindeki kişiler tarafından algılanma biçimlerini etkilediği görülmüştür. Sportif başarı, sporcu kimliğini görünür kılmış ve bazı katılımcılara yönelik düşük beklentilerin sorgulanmasını sağlamıştır. Bununla beraber engelli bir bireyin başarısının beklenmedik bir durum olarak değerlendirilmesi bazı katılımcılar tarafından sorgulanmıştır. Bu sebeple sportif başarı ile toplumsal kabul arasındaki ilişki doğrusal biçimde değerlendirilmemelidir. Sportif başarının elde edilmesi engelliliğin toplumsal olarak temsil edilmesine ilişkin bazı sorunların çözüldüğü anlamına gelmemektedir (Crossen ve ark., 2025). Benzer şekilde Bantjes ve arkadaşlarının (2019) yaptıkları çalışmada, engelli sporundaki başarı anlatılarının sosyal içermeye ve güçlenme sağladığını göstermektedir. Buna rağmen engelli bireyin olağanüstü başarı göstermesi gerektiği yönündeki söylemleriyle karmaşık bir ilişki taşıdığını ortaya koymuştur.

Görünürlük açısından bakıldığında toplumsal cinsiyetin rolü daha karmaşık bulunmuştur. Katılımcılardan bazıları kadın sporcuların daha sınırlı görünürlüğe sahip olduğunu belirtirken, bazıları görünürlük durumunu kadın olmaktan ziyade spor branşının popülerliğiyle ilişkilendirmiştir. Paralimpik sporcuların Tokyo 2020 ve Beijing 2022 yayınlarındaki temsillerini inceleyen bir çalışmada erkek sporcuların daha fazla temsil edildiğini ve kadın sporcuların temsillerinde daha fazla önyargı bulunduğunu bildirmiştir (Kobayashi ve ark., 2025). Yapısal eşitsizlikler açısından ise engelli bireylerin spor katılımını inceleyen Jaarsma ve arkadaşları (2014) da ulaşım, tesis yetersizliği ve erişilebilirlik sorunlarını önemli çevresel engeller; sosyal ilişkileri ise önemli bir kolaylaştırıcı olarak tanımlamıştır.

Sonuç olarak yapılan araştırma, elit kadın para masa tenisi sporcularının deneyimlerinin kadınlık ve engellilikle alakalı dezavantajların bir toplamı olarak açıklanamayacağını göstermektedir. Aynı kimlik konumlarına sahip katılımcıların birbirinden farklı deneyimler ifade etmeleri, sosyal çevrenin bu deneyimlerin oluşumunda önemli olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda araştırmanın literatüre temel katkısı, elit sporcu kimliğinin kadınlık ve engelliliğe eklenen bağımsız bir kimlik olmaktan ziyade, bu kimliklerin toplumsal ve bireysel anlamlarını yeniden şekillendirebilen bir konum olduğunu ortaya koymasındır.

Sınırlılıklar ve Öneriler

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Katılımcıların tamamı bedensel engele sahip para masa tenisi sporcusudur. Bu nedenle bulgular, farklı engel gruplarındaki, farklı branşlardaki veya farklı eğitim ve sosyoekonomik koşullardaki sporcular için genellenemez; yalnızca benzer bağlamlara aktarılabilirlik açısından değerlendirilmelidir. Ayrıca araştırma yalnızca sporcuların öznel anlatılarına dayanmakta, antrenörlerin, ailelerin ve spor yöneticilerinin bakış açılarını içermemektedir.

Gelecekteki çalışmalarda farklı engel türlerine ve farklı branşlara sahip sporcuların veya elit düzeyde ulaşamamış engelli kadınların deneyimlerinin incelenmesi, katılımcı

çeşitliliği sayesinde kesişimsel anlayışı genişletecektir. Antrenör, aile ve yönetici perspektiflerini de kapsayan çalışmalar ile zaman içindeki değişimi izleyen boylamsal tasarımlar da bu alana katkı sağlayabilir. Uygulamaya yönelik olarak, antrenör eğitimlerinde engelli sporculara özgü antrenman bilgisinin yanı sıra kadın sağlığı ve menstruasyon gibi konuların açıkça konuşulabildiği bir iletişim kültürünün geliştirilmesi önerilebilir. Erişilebilir spor tesisleri ve ulaşım olanakları ile kadın para sporculara yönelik maddi ve kurumsal desteğin artırılması, yapısal eşitsizliklerin azaltılmasında önem taşımaktadır. Medya ve kurumsal iletişimde ise engelli sporcuların başarılarının "şaşırtıcı" bir durum olarak değil, olağan sportif performans olarak sunulması ve kadın sporcuların görünürlüğünün süreklilik kazanması önerilmektedir.

Beyanlar / Declarations

Etik Onay ve Katılım Onayı / Ethics approval and consent to participate

Katılımcılardan yazılı bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Bu araştırma, E-70400699-050.02.04-2600086404 sayılı ve 04.03.2026 tarihli protokol kapsamında Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Etik Kurulu'nun onayıyla gerçekleştirilmiştir.

Veri Ve Materyal Erişilebilirliği / Availability of data and material

Bu çalışmanın bulgularını destekleyen veriler, makul talepler üzerine sorumlu yazardan temin edilebilir. Veri seti yalnızca akademik amaçlar için erişilebilir olacak ve verilerin herhangi bir kullanımı, orijinal çalışmayı referans gösterecek ve katılımcıların gizliliğini koruyacaktır.

The data that support the findings of this study are available from the corresponding author upon reasonable request. The dataset will be accessible only for academic purposes, and any use of the data will recognize the original study and maintain the confidentiality of the participants.

Çıkar Çatışması / Competing interests

Yazarlar, bu makalede sunulan çalışmayı etkileyebilecek herhangi bir çıkar çatışması veya kişisel ilişkiye sahip olmadıklarını beyan etmektedirler.

The authors declare that they have no known competing financial interests or personal relationships that could have appeared to influence the work reported in this paper.

Yazar Katkıları / Authors' Contribution Statement

Fikir ve tasarım: [SSD, AFA]; Veri toplama: [SSD]; Analiz ve yorum: [SSD, AFA]; Makalenin yazımı: [SSD, AFA]; Eleştirel gözden geçirme: [AFA]

Fon Desteği / Funding

None.

Teşekkür / Acknowledgements

References / Kaynaklar

- Alhumaid, M. M., Adnan, Y., Said, M. A., Alobaid, M. A., & Khoo, S. (2024). Empowerment and social inclusion through Para sports: A qualitative study on women with physical impairments in Saudi Arabia. *Frontiers in Psychology*, 15, 1366694. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1366694>
- Alpdoğan, S. S. (2024). Özel gereksinimli bireylerde spor organizasyonları ve teşkilatları. In E. L. İlhan, E. Yarımkaya, & O. K. Esentürk (Eds.), *Özel gereksinimli bireyler için uyarlanmış beden eğitimi ve spor* (pp. 333–383). Pegem Akademi.
- Bantjes, J., Swartz, L., & Botha, J. (2019). Troubling stereotypes: South African elite disability athletes and the paradox of (self-) representation. *Journal of Community Psychology*, 47(4), 819-832. <https://doi.org/10.1002/jcop.22155>

- Biernacki, P., & Waldorf, D. (1981). Snowball sampling: Problems and techniques of chain referral sampling. *Sociological methods & research*, 10(2), 141-163. <https://doi.org/10.1177/004912418101000205>
- Braun, V., & Clarke, V. (2008). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3(2), 77-101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Braun, V., & Clarke, V. (2019). Reflecting on reflexive thematic analysis. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 11(4), 589-597. <https://doi.org/10.1080/2159676X.2019.1628806>
- Cheong, J. P. G., Khoo, S., Inoue, C., Surujlal, J., Cheong, N., Esfahani, M., ... & Razman, R. (2021). An 11-country analysis of newspaper coverage of the 2016 Rio Paralympic Games. *Disability & Society*, 36(5), 795-811. <https://doi.org/10.1080/09687599.2020.1756746>
- Clark, B., & Mesch, J. (2018). A global perspective on disparity of gender and disability for deaf female athletes. *Sport in Society*, 21(1), 64-75. <https://doi.org/10.1080/17430437.2016.1225808>
- Crenshaw, K. (1991). Mapping the margins: Intersectionality, identity politics, and violence against women of color. *Stanford Law Review*, 43(6), 1241. <https://doi.org/10.2307/1229039>
- Crossen, W., Wadsworth, N., Ronkainen, N., Haslett, D., & Tod, D. (2025). Identity in elite level disability sport: A systematic review and meta-study of qualitative research. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 18(1), 289-315. <https://doi.org/10.1080/1750984X.2023.2214993>
- Dean, N. A., Bundon, A., Howe, P. D., & Abele, N. (2021). Gender parity, false starts, and promising practices in the Paralympic movement. *Sociology of Sport Journal*, 39(3), 221-230. <https://doi.org/10.1123/ssj.2021-0030>
- Eather, N., Wade, L., Pankowiak, A., & Eime, R. (2023). The impact of sports participation on mental health and social outcomes in adults: A systematic review and the 'Mental Health through Sport' conceptual model. *Systematic Reviews*, 12(1), 102. <https://doi.org/10.1186/s13643-023-02264-8>
- Eime, R. M., Young, J. A., Harvey, J. T., Charity, M. J., & Payne, W. R. (2013). A systematic review of the psychological and social benefits of participation in sport for children and adolescents: Informing development of a conceptual model of health through sport. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 10, 98. <https://doi.org/10.1186/1479-5868-10-98>
- Emmett, T., & Alant, E. (2006). Women and disability: Exploring the interface of multiple disadvantage. *Dev. South. Afr.*, 23, 445-460. <https://doi.org/10.1080/03768350600927144>
- Greve, S., & Süßenbach, J. (2022). 'Save the queen': Female national wheelchair basketball players in gender-segregated and gender-mixed competitive sport. *German Journal of Exercise and Sport Research*, 52, 666-672. <https://doi.org/10.1007/s12662-021-00791-x>
- Güven, B., Kara, F. M., & Özdedeoğlu, B. (2019). The socialization process for women with disabilities in sports: A double barrier? *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 10(3), 7-17. <https://izlik.org/JA45LZ73CG>
- Haeghele, J. A., Yessick, A., & Zhu, X. (2018). Females with visual impairments in physical education: Exploring the intersection between disability and gender identities. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 89(3), 298-308. <https://doi.org/10.1080/02701367.2018.1484067>
- Hanlon, C., & Taylor, T. (2022). Workplace experiences of women with disability in sport organizations. *Frontiers in Sports and Active Living*, 4, 792703. <https://doi.org/10.3389/fspor.2022.792703>
- Hardin, M. (2007). "I consider myself an empowered woman": The interaction of sport, gender and disability in the lives of wheelchair basketball players. *Women in Sport and Physical Activity Journal*, 16(1), 39-52. <https://doi.org/10.1123/wspaj.16.1.39>
- Hawkins, C., Coffee, P., & Soundy, A. (2014). Considering how athletic identity assists adjustment to spinal cord injury: a qualitative study. *Physiotherapy*, 100(3), 268-274. <https://doi.org/10.1016/j.physio.2013.09.006>
- International Paralympic Committee. (2026). IPC media guide: Milano Cortina 2026 Paralympic Games. <https://www.paralympic.org/sites/default/files/2026-03/IPC%20Media%20Guide%20-%20Milano%20Cortina%202026%20Paralympic%20Games.pdf>
- Jaarsma, E. A., Dijkstra, P. U., Geertzen, J. H. B., & Dekker, R. (2014). Barriers to and facilitators of sports participation for people with physical disabilities: A systematic review. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*, 24(6), 871-881. <https://doi.org/10.1111/sms.12218>
- Klenk, C., Albrecht, J., & Nagel, S. (2019). Social participation of people with disabilities in organized community sport: A systematic review. *German Journal of Exercise and Sport Research*, 49(4), 365-380. <https://doi.org/10.1007/s12662-019-00584-3>
- Kobayashi, N., Kawano, S., Sudo, N., Takamine, O., & Yamamura, K. (2025). Media representation of the athletes at the Tokyo 2020 and Beijing 2022 Paralympics: Focus on gender and disability. *Journal of Sport and Gender Studies*, 23, 35-48. https://doi.org/10.18967/sptgender.23.0_35
- Lim, H., Jung, E., Jodoin, K., Du, X., Airtton, L., & Lee, E. Y. (2021). Operationalization of intersectionality in physical activity and sport research: A systematic scoping review. *SSM-population health*, 14, <https://doi.org/100808>. <https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2021.100808>
- Macbeth, J. L., & Sprake, A. (2025). 'Yes, everyone is blindfolded but that doesn't make it equal': The intersectional experiences of visually impaired women footballers in England. *Sport, Education and Society*, 30(9), 1182-1195. <https://doi.org/10.1080/13573322.2025.2460173>
- Munro-Cook, G., Fullagar, S., Pavlidis, A., & Kendall, E. (2024). Towards an intersectional understanding of women with diverse experiences of disability: Addressing the policy gap in Australian disability sport. *Journal of Sport and Social Issues*, 48(5), 247-270. <https://doi.org/10.1177/0193723524127679>

- Øvstehage, V., Sandbakk, S. B., Kocbach, J., & Sandbakk, Ø. (2025). Exploring key factors associated with training quality among elite para-athletes. A qualitative study. *Frontiers in Sports and Active Living*, 7, 1561641. doi: 10.3389/fspor.2025.1561641
- Paccaud, L. (2022). The co-conditioning of dis/ability and gender: An intersectionality study of Powerchair Hockey. *Frontiers in sports and active living*, 4, 916070.
- Palinkas, L. A., Horwitz, S. M., Green, C. A., Wisdom, J. P., Duan, N., & Hoagwood, K. (2015). Purposeful sampling for qualitative data collection and analysis in mixed method implementation research. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research*, 42(5), 533–544
- Rodríguez Macías, M., Giménez Fuentes-Guerra, F. J., & Abad Robles, M. T. (2023). Factors influencing the training process of paralympic women athletes. *Sports*, 11(3), 57. <https://doi.org/10.3390/sports11030057>
- Rutland, E. A., Suttiratana, S. C., da Silva Vieira, S., Janarthanan, R., Amick, M., & Tuakli-Wosornu, Y. A. (2022). Para athletes' perceptions of abuse: a qualitative study across three lower resourced countries. *British journal of sports medicine*, 56(10), 561-567. <https://doi.org/10.1136/bjsports-2021-104545>
- Santos, L. G. T. F., dos Santos Alves, I., Feliciano, N. F., Torres, A. A. O., de Campos, L. F. C. C., & Alves, M. L. T. (2024). Brazilian women in Paralympic sports: Uncovering historical milestones in the Summer Paralympic Games. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 1(1), 1–14. <https://doi.org/10.1123/apaq.2023-0139>
- Smith, B., & McGannon, K. R. (2018). Developing rigor in qualitative research: Problems and opportunities within sport and exercise psychology. *International review of sport and exercise psychology*, 11(1), 101-121. <https://doi.org/10.1080/1750984X.2017.1317357>
- Smith, J. A., & Osborn, M. (2003). Interpretative Phenomenological Analysis. In J. A. Smith (Ed.), *Qualitative Psychology: A Practical Guide to Research Methods* (pp. 51-80). Sage Publications, Inc.
- Spencer-Cavaliere, N., & Peers, D. (2011). "What's the difference?" Women's wheelchair basketball, reverse integration, and the question (ing) of disability. *Adapted physical activity quarterly*, 28(4), 291-309. <https://doi.org/10.1123/apaq.28.4.291>
- Tracy, S. J. (2010). Qualitative quality: Eight "big-tent" criteria for excellent qualitative research. *Qualitative inquiry*, 16(10), 837-851. <https://doi.org/10.1177/107780041038312>
- Xiao, W., Soh, K. G., Wazir, M. R. W. N., Talib, O., Bai, X., Bu, T., ... & Gardasevic, J. (2021). Effect of functional training on physical fitness among athletes: A systematic review. *Frontiers in Physiology*, 12, 738878. <https://doi.org/10.3389/fphys.2021.738878>

Disclaimer / Publisher's Note

The statements, opinions, and data contained in all publications are solely those of the individual author(s) and contributor(s) and do not necessarily reflect the views of **IJOSS** and/or the editor(s). **IJOSS** and/or the editor(s) disclaim responsibility for any injury to people or property resulting from any ideas, methods, instructions, or products referred to in the content. **IJOSS** remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.